

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Навчально – науковий інститут харчових технологій
Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Допущено до захисту
«__» _____ 2025 р.
Зав. кафедри _____

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва
на тему: **Проект технології виробництва 150 тон яловичини при
використанні помісного молодняку породи**
**PROJECT FOR THE TECHNOLOGY OF PRODUCING 150 TONS OF BEEF
USING CROSSBRED YOUNG STOCK**

Виконав:
здобувач вищої освіти
денної форми навчання
НІВЕРСЬКИЙ Ігор Станіславович

Керівник :
кандидат сільськогосподарських
наук, доцент **ЩЕРБАТЮК Наталія
Володимирівна**
Оцінка захисту:
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Шкала ECTS _____

Оцінка захисту:
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Шкала ECTS _____
Допускається до захисту
«__» _____ 2025р.
Гарант освітньо-професійної
програми «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»
спеціальності 204 «ТВППТ»
науковий ступінь, вчене звання
_____ **ШУПЛИК Віктор Вікторович**

Кам'янець-Подільський 2025 р.

Зміст

ПРОЕКТНЕ ЗАВДАННЯ	23
РЕФЕРАТ.....	4
ВСТУП.....	6
1. СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ.....	8
2. ВИБІР, РОЗВЕДЕННЯ, ГОДІВЛЯ ТА УТРИМАННЯ ТВАРИН	9
2.1 Вибір поголів'я тварин, продуктивність і відтворення стада	9
2.2 Система годівлі тварин і забезпечення їх кормами.....	
2.2.1. Потреба господарства у кормах	
2.2.2. Потреба у земельній площі для виробництва кормів.....	
2.3 Технологія утримання тварин	32
3. ПОТРЕБА У ПРИМІЩЕННЯХ, МАШИНАХ І МЕХАНІЗМАХ.....	36
3.1 Потреба у приміщеннях та їх розташування.....	36
3.2 Облаштування основного виробничого приміщення.....	
3.3 Механізація виробничих процесів	45
4. ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРВИННОЇ ОБРОБКИ	57
5.ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ	62
6. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ	65
7. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	66
8. ОХОРОНА ПРАЦІ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ПРОДУКЦІЇ	70
ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	75

ВСТУП

Актуальність. У зв'язку із затяжними загально економічними труднощами тваринництво опинилось в найбільш критичному стані, який, якщо не зупинити деструктивні процеси, можна охарактеризувати як реальну загрозу продовольчій безпеці держави. Нині відбувається погіршення ситуації на споживчому ринку продукції тваринництва взагалі і особливо на ринку м'яса та м'ясних виробів [25].

Виробництву м'яса в Україні належить важлива роль у розв'язанні продовольчої проблеми. Для задоволення потреб населення у м'ясі і м'ясопродуктах виробництво високоякісної яловичини до 50 кг на душу населення [27].

Значну питому вагу в м'ясному балансі займає яловичина. В останні роки в Україні питома маса яловичини складає 44 – 46 %. Поряд з тим структура харчування середнього українця ще не відповідає вимогам раціонального харчування. При річній медичній нормі 30 – 35 кг яловичини на душу населення фактично споживає в два рази менше.

М'ясо великої рогатої худоби має чималу поживну цінність – у ньому містяться білки, жири, мінеральні речовини, вітаміни А, Д, комплекс вітамінів групи В, а також ферменти.

Отже, **метою роботи** є виробництво яловичини при використанні молодняку м'ясних порід, районованої в Західному регіоні України.

Для досягнення поставленої мети слід виконати такі завдання:

- розрахувати поголів'я відгодівельного молодняку в виробничих групах;
- розробити помісячний рух поголів'я в господарстві;
- розрахувати річну потребу господарства у кормах та посівні площі;
- обґрунтувати систему утримання тварин, первинну обробку продукції;
- організацію і управління технологічним процесом;
- розрахувати економічну ефективність;
- подати аспекти охорони праці та екологічні проблеми виробництва.

Об'єкт дослідження Проект технології виробництва 150 тонн яловичини при використанні помісного молодняку породи.

Предмет дослідження. Молодняк великої рогатої худоби, система годівлі і забезпечення кормами, умови утримання, процеси управління, охорона праці та навколишнього середовища, економічна ефективність даного виробництва.

Практичне значення одержаних результатів. Дана робота є підтвердженням вивчення і засвоєння ОПП за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Крім того дану роботу можна використати для запровадження у виробництво.

Апробація. Окремі результати дослідження доповідались на внутрівузівській студентській науковій конференції «Розведення і генетика тварин» 21.05.2025 року на кафедрі технології виробництва і переробки продукції тваринництва Навчально-наукового інституту харчових технологій ЗВО «ПДУ». Робота пройшла попередній захист на кафедрі №6 від 30 травня 2025 року.

Структура і об'єм роботи. Роботу написано відповідно до методичних рекомендацій включає всі передбачені розділи. Об'єм роботи 81 друкованих сторінок із приведенням таблиць 6, використано першоджерел літератури 53.

ВИСНОВКИ

1. При розробці даного проекту враховувалось використання молодняку комбінованих порід, який відрізняється кращими відгодівельними якостями для відгодівлі з метою отримання максимуму товарної продукції та знижені витрат за рахунок кращого засвоєння поживних речовин корму.

2. Для виробництва 150 т яловичини у живій масі на рік потрібно 320 голів відгодувати до середньої живої маси 480 кг. Для цього закуповують на початок року 320 голів молодняку відразу для 4 груп загальною масою 78400 кг.

3. Для годівлі тварин на весь період в нашому господарстві потрібно заготовити концентрованих кормів 2569,60 ц, силосу і сінажу відповідно: 17192,96 та 6447,36 ц, а сіна і соломи по 3924,48 ц.

4. Для забезпечення господарства молодняком планується заключити договір з рядом господарств на поставку молодняку, загальна кількість маточного поголів'я в яких становить 639 голів.

5. Таким чином, для забезпечення потреби в кормах 320 голів потрібно 30134,4 ц кормів, під посів яких буде використано 256 га землі, в тому числі для одержання концентрованих кормів, необхідно 32 га землі, що в структурі земельної площі займає 12,5%. На виробництво сіна потрібно 120 га, відповідно в структурі посівів це складатиме 46,9%, щоб заготовити 17193 ц силосу кукурудзяного буде використано 49 га, це 19,1% землі, для заготівлі 6447,4 ц сінажу потрібно 55 га. – 21,5% землі.

6. В нашому господарстві ми будемо використовувати безприв'язне утримання на глибокій незмінній підстилці на відгодівельних майданчиках незалежно від періоду року, що вимагає мінімальних капіталовкладень та значно зменшує витрат на одне скотомісце. Для цього було споруджено відгодівельний майданчик, який складається з секцій, де утримуються групи тварин по 80 голів.

7. Таким чином для зберігання кормів буде потрібно 2 силосні траншеї розміром 12х49,5х3, 2 сінажні башти, 1 склад для концентрів і 5 скирт для сіна.

8. В господарстві для виконання всіх необхідних робіт потрібно найняти на постійну роботу, входячи з деталізованих норм, 9 працівників.

9. З наших розрахунків можна стверджувати, що загальна собівартість виробництва яловичини становить 8229000 тис. грн., відповідно рівень рентабельності складатиме 20,31 %.

10. Для роздавання кормів у господарстві будуть використовуватись мобільний кормороздавач КТУ-10А. Видалення гною проводиться найбільш доцільним для видалення гною є застосування однієї навісної лопати БН-1. Для забезпечення необхідної кількості води використовується водонапірна башта БР-50У, а для напування тварин при безприв'язному утриманні ми використали групові напувалки, одна поїлка на дві секції так ми використали 3 напувалки типу АГК-4А з електропідігріванням, призначених для напування худоби.

11. Пропонуємо для виробництва якісної та економічно доцільної яловичини використовувати молодняк симентальської породи за умов використання інтенсивних технологій у відповідності до розроблених у проекті параметрів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вдовиченко Ю. В., Вороненко В. І., Найдьонова В. О., Омельченко Л. О. М'ясне скотарство в степовій зоні України: Монографія. Нова Каховка: «ПІЕЛ», 2012. 308 с.
2. Вдовиченко Ю.В., Омельченко Л.О. Ефективність розведення худоби південної м'ясної породи в умовах органічного виробництва. Науковий вісник «Асканія-Нова». 2017. Вип. 9. С. 3-12.
3. Вороненко В.І., Назаренко В.Г., Омельченко Л.О., Рукавникова Г.І. Оцінка структури алелофонду великої рогатої худоби південної м'ясної породи. Науковий вісник «Асканія-Нова». 2010. Вип. 3. С. 188-195.
4. Вдовиченко Ю.Д. Проблеми розведення м'ясної худоби в Україні. Вісник Сумського національного аграрного університету. Суми, 2012. Вип. 12. С. 272 -276.
5. Венгрин А.В. Природна резистентність, адаптаційна здатність та продуктивність у телиць чорно- і червоно-рябої української та чорно-рябої і симентальської порід. Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С.З.Гжицького. Вип. 11. Львів, 2018. С. 72-75.
6. Вирощування і відгодівля великої рогатої худоби. О.М. Масенко, В. М. Кандиба, В. П. Міненко та ін. К.: Урожай, 2013. 160 с.
7. Вишневський В.М. Продуктивність тварин чорно-рябої породи та її помісей з бугаями м'ясних порід. Вісник аграрної науки. 2017. №9. С. 93.
8. Вінничук Д.Т., Гармаш І.О. Оцінка і використання м'ясних бугайців Ін-т розведення і генетики тварин УААН. К., 2012. 115 с.
9. Доротюк Е. М., Прудніков В. Г., Колісник О. І. Оцінка росту та розвитку телиць різних генотипів створюваної української інгуської м'ясної породи. Науковий вісник «Асканія-Нова». 2012. Вип 5. С. 67-74.
10. Доротюк Е. М., Прудніков В. Г., Колісник О. І. Оцінка худоби створюваної нової української ангуської м'ясної породи. Вісник аграрної науки Причорномор'я: наук.-теор. Миколаїв. 2012. Вип. 4 (70). Ч. 2. Т. 2. С. 69–72.

11. 6. Доротюк Е. М. М'ясне скотарство – джерело високоякісної яловичини та шкіряної сировини. Харків.: Видав. ЗАТ «Тираж 51», 2016. 320 с.
12. 7. Доротюк Е.М. Сучасний стан відтворення м'ясної худоби та шляхи його поліпшення. Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. Х., 2011. Вип. 6 (30). Ч. 2. С. 19 – 25.
13. Кандиба В. М., Ібатуллін І. І., Костенко В. І. та ін. Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби: Монографія. Ж., 2012. С. 446–571.
14. 13. Криворучко Ю. І., Зандарян В. А., Васильєва Ю. О. Технологія виробництва “мармурової” яловичини у країнах світу. Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини, РВВ:ХДЗВА. Харків. 2015. Вип. 31. Ч. 1. С. 30–35.
15. 14. Криворучко Ю. І. Елітна яловичина. The Ukrainian Farmer. 2017. № 10. (94). С. 142–143.
16. 15. Козир В., Олійник С., Мовчан Т. М'ясне скотарство у фермерському господарстві. Пропозиція. 2012. № 5. С. 85–87.
17. 16. Козирь В. Вікова динаміка виходу продуктів забою абердин-ангуської худоби. Тваринництво України. 2015. Вип. 1–2. С. 9–15.
18. 17. Корнієнко Л. І. Якість м'яса молодняка великої рогатої худоби різних генотипів. Вісник аграрної науки. 2012. № 12. С. 62–63.
19. Криворучко Ю. І., Зандарян В. А., Васильєва Ю. О. Технологія виробництва “мармурової” яловичини у країнах світу. Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини, РВВ:ХДЗВА. Харків. 2015. Вип. 31. Ч. 1. С. 30–35.
20. Гігієна тварин. М.В. Демчук, М.В. Чорний, М.П. Високос, Я.С. Павлюк. Під ред. М.В. Демчука. К.: Урожай 2016. 384 с.
21. Ковальчук В., Геймор М. Як зробити скотарство рентабельним Пропозиція. 2012. №7. С. 74-78.
22. Козир В., Олійник С, Мовчан Т. М'ясне скотарство у фермерському господарстві. Пропозиція. 2012. №6. С. 66-67.
23. Козир В., Олійник С, Мовчан Т. М'ясне скотарство у фермерському господарстві. Пропозиція. 2012. №7. С. 76-78.
24. Костенко В.І., Сірацький Й.З., Шевченко М.І. Скотарство і

технологія виробництва молока та яловичини. к.: Урожай. 2010. 472с.

25. Люльченко М. М'ясні якості та адаптаційні властивості бугайців при створенні м'ясної худоби. Тваринництво України. 2013. № 4. С. 12-14.

26. Медісон В., Медісон Л. На допомогу «новому» тваринникові. Пропозиція. 2002. №7. С. 74-78.

27. Механізація виробництва продукції тваринництва. І.І. Ревенко, Г.М. Хукта, В.М Манько та ін.; За ред. І.І. Ревенка. К.: Урожай, 2014. 264 с.

28. Міщенко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. Кіровоград, 2018. 294 с.

29. Мельник Ю. Ф., Сірацький Й. З., Федорович Є. І. Формування м'ясної продуктивності у тварин різних порід великої рогатої худоби, яких розводять в Україні. Корсунь-Шевченківський: ФОП Гавришенко В. М., 2010. 400 с.

30. Омельченко Л.О., Дубинський О.Л., Носкова А.М. Вплив генотипу на інтенсивність та енергію росту бугайців південної м'ясної породи великої рогатої худоби. Науковий вісник «Асканія-Нова». 2017. Вип. 9. С. 106–114.

31. Омельченко Л.О., Дубинський О.Л. Продуктивність тварин таврійського типу південної м'ясної породи великої рогатої худоби при різних методах підбору. Науковий вісник «Асканія-Нова». 2010. Вип. 3. С. 239-245.

32. Породоутворювальний процес м'ясної худоби в Україні. Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. Зб. наук. праць ХДЗВА. Харків, 2011. Вип. 22. Ч. 1. Т. 1. С. 254–257.

33. Програма селекції та розвитку тваринництва Дніпропетровської області В.С. Козир, В.І. Барабаш, К.Я. Качалова та ін. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 149 с. 30.

34. Сільське господарство України. Стат. збірник за 2017 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

35. Національна програма розвитку галузі спеціалізованого м'ясного скотарства України. Зубець М.В., Пабат В.О. та ін. К., 2009. 106 с.

36. Олійник С.О. Технологічні прийоми щодо здешевлення витрат при

виращуванні м'ясної худоби. Вісник Сумського національного аграрного університету. Суми. 2012. Вин. 6. С. 457-460.

37. Охорона праці. Г.Н. Гряник, К.: Урожай, 2014. 175 с.

38. Токар Ю.І. М'ясна продуктивність бугаїв за різної швидкості росту: Науковий вісник НУБіП України. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. К., 2016. Вип. 250. С. 198-202.

39. Прес-служба Мінагрополітики. М'ясне скотарство України: перспективи розвитку. 2012. №10. С. 5-6.

40. Рубан Ю.Д. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. Харків: Еспада, 2012. 576 с.

41. Розчин П.М. Механізація в тваринництві. К.: Урожай, 2008. 287 с.

42. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. В.І. Костенко, та ін. К.: Урожай, 2010. 472 с.

43. Сухоруков В., Парієв А., Богданова Г. Перспективні технології і комплекти обладнання для відгодівлі великої рогатої худоби. Тваринництво України. 2013. №4. С. 9-11.

44. Шуст О. А. Організаційно-економічні засади функціонування м'ясного скотарства в Україні. Економіка АПК. 2014. № 6. С. 24–27.

45. Технологія продуктів забою тварин. В.В. Власенко. Вінниця: Вінобл друкарня, 2009. 448 с. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища.

46. Стан навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/dopovidi>

47. Регіональна економіка: Підручник В. В. Журавель, О. В. Поспелов, Г. П. 2011. 232с.

48. Рекун, В. Б. Родченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 271 с.

49. Мельник Ю Ф. Формування м'ясної продуктивності тварин різних порід великої рогатої худоби в онтогенезі (за матеріалами проведеного породовипробування): автореф. дис. д-ра с.-г. наук: 06.02.01. Інститут

розведення і генетики тварин НААНУ. Київ, 2010. 40 с.

50. Угнівенко А. М., Петренко С. М., Носевич Д. К., Токар Ю. І. Наукові основи розвитку м'ясного скотарства в Україні. Київ : КОМПРИНТ, 2016. 330 с

51. Вдовиченко Ю. В., Шпак. Л. В. Поліська м'ясна порода великої рогатої худоби та її знам'янський внутрішньопородний тип. Вісник аграрної науки. 2012. № 9. С. 30-33.

52. Козирь В. С. М'ясна продуктивність бугайців знам'янської породи при різному рівні годівлі. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2013. Вип. 4 (76), Т. 2, Ч. 2. С. 89-92.

53. Почукалін А. Є., Резнікова Ю. М., Прийма С. В., Різун О. В. Селекційне надбання м'ясного скотарства України: Знам'янський внутрішньопородний тип поліської м'ясної породи. Розведення і генетика тварин. 2016. Вип. 52. С 94-108.

